

Mening, at vi slet ikke behøver disse Konsulenter, i hvert Fald ikke i den Form, som det foreliggende Lovforslag foreslaar.

Jeg vil indrømme, at det kan være af Betydning i visse Tilfælde at have en særlig bygningskyndig Mand, som Provstesyndet kan henvende sig til, naar der er en eller anden Ting, det mener ikke selv at kunne magte og i hvert Fald gerne vil have bygningskyndig Vejledning til, inden det træffer Afgørelse. Man kunde ogsaa tænke sig, at Stiftsøvrigheden og Ministeren kunde ønske at have en Raadgiver, naar der er Tale om en større Ombygning ved en Præstegaard eller ved Opførelse af en ny Præstegaard. Man kunde autorisere en bygningskyndig Mand i hvert Stift, en dygtig Haandværker med nogen teoretisk Uddannelse som Raadgiver for Stiftsøvrigheden og Ministeriet og saa honorere ham i de enkelte Tilfælde, naar han tilkaldes. Jeg tror, at dette vilde være en meget simplere, og ogsaa en meget billigere Ordning end Lovforslaget. Der er 10 i Stedet for 1, der vil have et saadant Arbejde, det er slet ikke nødvendigt at ansætte en tilsynsførende fast. Man kunde ogsaa tænke sig, at en saadan autoriseret bygningskyndig Mand ved Lejlighed kunde rejse rundt og bese en Del Præstegaarde, naar han af Provstesyndet blev anmodet derom. Jeg kunde endvidere tænke mig, at man særlig vilde tilkalde en saadan Mand ved Afleveringssyn samt til at føre Tilsyn ved Nybygninger og større Ombygningsarbejder. Vi har 1,000—1,100 Præstegaarde her i Landet, og da der foreslaas ansat 7 Konsulenter, vil det altsaa sige, at hver faar omtrent 150 Præstegaarde at føre Tilsyn med. Man kan vist regne med, at der af Nybygninger og større Ombygninger kun vil komme to af hver Slags, idet man vist kan regne med, at en Præstegaard kan staa i 75 Aar, og at der kun bliver een større Ombygning i dette Tidsrum. Dette vil sige, at der kun bliver 4 større Arbejder for en Konsulent at føre Tilsyn med, og er der nogen Mening i at give en Embedsmand 3,000 Kr. for at føre Tilsyn med 4 større Arbejder, foruden at han naturligvis faar noget Arbejde ved Provstesyndene? Det forekommer mig meningsløst at rutte med Pengene i den Grad, som det her vil blive Tilfældet.

Vi maa ogsaa huske paa, at Præstegaardene efterhaanden vil gaa over til at blive Huse eller Villaer, de forsvinder, idet Jorden bliver udstykket. Man kan naturligvis beklage dette. Der er jo nogle, der mener, at Præsterne stadig bør have nogen

Jord, en større Gaard eller i hvert Fald et mindre Landbrug, men Udviklingen gaar mere og mere i den Retning, at Præsterne maa aflevere deres Jord, fordi de ikke egner sig til at dyrke den, og fordi der i det hele er saa stor Efterspørgsel efter Jord, at Staten nødvendigvis maa give Anvisning paa Jord i offentligt Eje, og saa ligger Præstegaardsjorden lige for. Det bliver altsaa Præstevillaer, Konsulenterne efterhaanden faar at føre Tilsyn med, men til dette Tilsyn behøves der virkelig ikke nogen Embedsmandsinstitution, det kan udmærket udføres, som for Tiden, af et Provstesynd, der saa kan tilkalde en dygtig bygningskyndig Mand, naar der er Tale om Nybygninger og større Ombygninger.

Jeg vil altsaa ikke kunne tiltræde det foreliggende Lovforslag, uden for saa vidt det bliver meget betydeligt ændret. Jeg vil haabe, at vi faar et Udvalg nedsat om Sagen, der nærmere kan tage den under Overvejelse.

**Moltesen:** Det forlød i Gaar, at dette Lovforslag skulde vedtages ved tre Behandlinger i Dag. Hvis det havde været Tilfældet, vilde jeg have stemt imod det; men nu synes det at skulle gaa i Udvalg, og saa kan Forholdene jo blive anderledes. Jeg stemte imod Forslaget ved Finanslovens tredie Behandling, ikke alene, fordi jeg syntes, at Sagen burde afgøres ved særlig Lov, og fordi jeg fandt det ganske ejendommeligt, at et Forslag om denne enkelte Side af disse Forhold, Præstegaardssyndet, skulde afgøres, medens Lovforslaget om Kirkesyn, som er vedtaget enstemmigt her i Tinget den 21. Februar 1913, laa hen, uden at der blev gjort noget Arbejde for at faa det ført igennem. Kirkesyndet og Præstegaardssyndet staaar jo i ret nøje Sammenhæng med hinanden fra tidligere Tid og er ogsaa knyttede nøje sammen i det af Ministeren nedsatte Udvalgs Betænkning; jeg synes, de to Emner hænger saa nøje sammen, at de ogsaa burde behandles samtidig af Lovgivningsmyndigheden, og at Kirkesyndet er endnu mere paatrængende nødvendigt end Præstegaardssyndet, er efter min Mening en afgjort Sag. Da Kirkesynsloven behandlede her i Tinget i 1913, blev der fra alle Partiers Side talt om, at der i Virkeligheden under de nuværende Forhold var *periculum in mora* for Kirkernes Vedkommende; det var ogsaa nationale Værdier, som stod paa Spil, ikke alene økonomiske; ved Præstegaardene er det dog kun økonomiske Værdier, der staaar paa Spil. — Men jeg